

"Biechten? Nee, daar doen wij niet aan."

Misschien ken je ze wel, de houten biechthokjes in Rooms-katholieke kerkgebouwen. Nog altijd worden die hokjes regelmatig gebruikt door Rooms-katholieke christenen om hun zonden in een beschermde omgeving te belijden aan een priester. De catechismus van de Katholieke Kerk noemt de biecht zelfs hét teken van vergeving in ons leven. In de protestantse kerk is de biecht echter in zijn geheel verdwenen. De houten biechthokjes zul je bij ons in de kerk niet in de hoek zien staan en alternatieven hebben we ook niet. Wij belijden onze zonden direct aan God, en vaak ook alléén aan Hem. Maar waarom eigenlijk? Daar gaan we vanavond naar kijken. We bespreken de Bijbelse oorsprong van de biecht, het nut van de biecht en natuurlijk ook de vraag waarom het bij ons in de kerk niet bestaat.

Bijbelse basis voor de biecht

"13 Als een van u het moeilijk heeft, laat hij bidden; is hij vrolijk, laat hij een loflied zingen. 14 Laat iemand die ziek is de oudsten van de gemeente bij zich roepen; laten ze voor hem bidden en hem met olie zalven in de naam van de Heer. 15 Het gelovige gebed zal de zieke redden, en de Heer zal hem laten opstaan. Wanneer hij gezondigd heeft, zal het hem vergeven worden. 16 Beken elkaar uw zonden en bid voor elkaar, dan zult u genezen. Want het gebed van een rechtvaardige is krachtig en mist zijn uitwerking niet. 17 Elia was een mens als wij, en nadat hij vurig had gebeden dat het niet zou regenen, is er drie-en-een-half jaar lang geen regen gevallen op het land. 18 Toen bad hij opnieuw, en de hemel gaf regen, en het land bracht zijn vrucht weer voort.

19 Broeders en zusters, als een van u afdwaalt van de waarheid en een ander laat hem daarheen terugkeren, 20 dan mag hij weten: wie een zondaar van het dwaalspoor terugbrengt, redt hem van de dood en wist tal van zonden uit." (NBV - Jakobus 5:13-20)

Zoals je hierboven ziet, in vers 16, is er wel degelijk een Bijbelse basis voor de biecht. Jakobus roept ons nadrukkelijk op om elkaar onze zonden te belijden, omdat we dan voor elkaar kunnen bidden en van de zonden af kunnen komen. De tekst zet erg in op de kracht van de gemeenschap: door elkaar bij te staan zorg je er voor dat niemand afdwaalt. Best prima, toch?

-> Als je deze tekst zo leest, zie je dan iets in de biecht?

-> Waarom, denk je, doen we in de protestantse kerk niet aan biechten?

Het nut van de biecht

In een artikel over de kracht van het biechten schreef Gert-Jan Segers, op het moment Tweede Kamer-lid voor de ChristenUnie, het volgende over het mogelijk nut van de biecht in de protestantse kerk:

"Het zou een zegen zijn als ook protestanten een vaste plaats en tijdstip kennen waarop ze letterlijk door de knieën gaan. Het zou ze de gelegenheid geven hun bitterheid, wroeging en hoogmoed te belijden en woorden van vergeving te horen die echt alleen voor hen bedoeld zijn. Er zijn gelovigen die jarenlang een geheim meedragen, iets hebben uitgespookt wat ze zichzelf nooit hebben kunnen vergeven. Voor hen is het een uitkomst om dat te kunnen opbiechten aan iemand die het alleen

aan God doorvertelt en hen in Gods naam mag vergeven.

Ook voor veel politici zou de biecht een zegen zijn. Bij sommigen krijgt alleen een pijnlijke verkiezingsnederlaag hen op de knieën. De biecht zou voor politici een heilzame les in nederigheid zijn en een noodzakelijk regulier zelfonderzoek naar hun motieven in hun werk. Biechten zou hen helpen zich te realiseren dat hun macht slechts geleende macht is. En voor de ontmaskering van hun zelf verzonnen leugens zijn ze voortaan ook niet meer afhankelijk van paparazzi en stijlloze websites." (Naar: Gert-Jan Segers, "Waarom protestanten baat hebben bij biechten maar het toch niet kunnen")

Zoals Segers in zijn artikel uitlegt, kan biechten best nuttig zijn: het kan erg bevrijdend zijn om je zonden in vertrouwen aan iemand te vertellen, zodat je ze niet langer als geheim met je mee hoeft te dragen. Hoewel wij protestanten al gauw roepen, dat we dat ook gewoon aan God kunnen vertellen, werkt dat in de praktijk vaak niet. Wat als je jezelf bijvoorbeeld niet kunt vergeven? Of als je niet durft te geloven dat God jouw enorme zonden wil vergeven? Als je dus door je eigen ongeloof denkt niet bij God aan te kunnen kloppen? Dan kom je als protestant moeilijk van je zonden af, en kun je er heel lang mee rondlopen. De biecht zou dan een goede uitkomst bieden: je kunt je zonden met iemand bespreken, en die persoon kan dan met jou of voor jou om vergeving bidden.

-> Maakt het voor jou, denk je, uit of je je zonden direct aan God belijdt of eerst aan een persoon?

Problemen met de biecht in de protestantse kerk

Als er zo veel voordelen aan de biecht kleven, waarom doen we er bij ons in de kerk dan niet aan? Ook dit bespreekt Gert-Jan Segers in zijn artikel over de biecht:

"Bij de biecht hoort een kerk-, sacraments- en ambtsopvatting die protestanten vreemd is. Het ambt lijkt bij protestanten soms meer op een corveebeurt dan op een roeping van God. De protestantse voorganger en ouderling zijn je vrienden die je met hun voornaam aanspreekt, niet de opvolgers van Petrus en Johannes die de sleutels van het hemelrijk zijn toevertrouwd. En protestantse kerken zijn zo gedemocratiseerd dat gelovigen niet zomaar iets van hun ambtsdragers aannemen, zelfs geen vergeving van hun zonden." (Naar: Gert-Jan Segers, "Waarom protestanten baat hebben bij biechten maar het toch niet kunnen")

Wat Segers hier eigenlijk zegt, is dat de biecht in zijn geheel niet in het protestantse plaatje past: wij noemen onze predikant inderdaad vaak bij de voornaam, en je zou ze soms eerder als 'vriend' bestempelen dan als 'leermeester'. Ook is het zo dat we in onze kerk als gelovigen vaak zo zelfstandig zijn, dat we het misschien niet eens zullen accepteren als we na de biecht en gebed te horen krijgen dat onze zonden vergeven zijn. We zullen misschien denken dat er nog ergens een addertje onder het gras zit, dat onze zonden heel misschien toch niet vergeven zijn. En als je dat doet, ben je het nut van de biecht kwijt.

-> Zijn dit goede redenen om niet aan de biecht te doen?

-> Stelling: "De biecht moet worden ingevoerd bij ons in de kerk."